

Van netwerk naar maatwerk

Onderzoeksverslag
Zorg voor allochtone ouderen

september 2009

Colofon

Uitgave: Variya
Wierdensestraat 39c
7607 GE Almelo

Telefoon: 0546 - 542020
Fax: 0546 - 542030
E-mail: info@variya.nl
Internet: www.variya.nl

Trefwoorden: onderzoek, ouderen, zorg

Samenstelling: Susan Ketner
Wouter Servaas

Datum: september 2009

© Variya

Gehele of gedeeltelijke overname of reproductie van de inhoud van deze uitgave op welke wijze dan ook, is slechts toegestaan op voorwaarde van bronvermelding.

Van netwerk naar maatwerk

Onderzoeksverslag
Zorg voor oudere allochtonen
september 2009

Inhoudsopgave	blz
1. Inleiding	2
2. Het regelen van zorg	3
3. Thuiszorg	5
4. Dagopvang	7
5. Verzorgingshuis	8
6. Woongroep	9
7. Voorlichting	11
8. Tenslotte	12
Literatuur	13
Bijlage	14

1. Inleiding

In de beleidsnota Samen & Overijssel besteedt de Provincie Overijssel aandacht aan de situatie van ouderen in de provincie. Allochtone ouderen vormen daarbij een bijzondere doelgroep. De Provincie, maar ook gemeenten, zorgaanbieders en bijvoorbeeld woningcorporaties realiseren zich dat dit een groeiende groep betreft, die specifieke wensen kan hebben ten aanzien van producten en diensten in de zorg. Het is daarom belangrijk om de wensen en behoeften van allochtone ouderen in Overijssel te onderzoeken en tevens de belemmeringen in kaart te brengen waardoor allochtone ouderen wellicht geen gebruik maken van reguliere zorgvoorzieningen.

In dit kader heeft Variya een enquête verspreid onder oudere Turkse en Suryoye allochtonen in Hengelo. De vragenlijst werd verspreid onder deelnemers aan voorlichtingsactiviteiten¹ Daarnaast werden enkele ouderen persoonlijk geworven door medewerkers van de zelforganisaties. In totaal vulden 26 ouderen deze vragenlijst in. De respondenten waren tussen de 55 en 70 jaar, met een gemiddelde leeftijd van 60 jaar. Uit tabel 1 blijkt dat meer mannen dan vrouwen de enquête hebben ingevuld. Vooral onder de Turkse respondenten is dit verschil zeer groot².

	Mannen	Vrouwen	Totaal
Turken	10 (90,9%)	1 (9,1%)	11 (100%)
Suryoye	6 (40,0%)	9 (60,0%)	15 (100%)
Totaal	16 (61,5%)	10 (38,5%)	26 (100%)

Tabel 1. Aantallen en percentages per etniciteit

Met 60 jaar ligt de gemiddelde leeftijd laag. Dit is niet verrassend aangezien de Turkse en Suryoye groepen demografisch beschouwd jonge bevolkingsgroepen zijn: er zijn momenteel nog weinig Turkse en/of Suryoye ouderen boven de 55-65 jaar (Dagevos 2001:17, du Long et al 2001:19-20). Op deze leeftijd zijn veel mensen nog actief, maar vanaf 70 (en zeker vanaf 80) jaar zal de zorgbehoefte groeien. Met andere woorden: de zorgbehoefte onder Turkse en Suryoye ouderen zal in de komende 10 jaar toenemen. Zorgbehoefte – en het daarbij horende verlies van zelfstandigheid – kan een schrikbeeld zijn voor mensen. Het is daarom goed mogelijk dat mensen (autochtonen en allochtonen) dit heikel onderwerp liever vermijden dan dat zij zich gaan oriënteren op de beschikbare formele en informele zorg.

Gezien de lage respons en de 60-40% verhouding tussen mannen en vrouwen valt er te twisten over de representativiteit van de enquête. Desalniettemin hebben we op basis van de ingevulde enquêtes toch een inzicht kunnen krijgen in de mogelijkheden, beperkingen en wensen ten aanzien van zorg voor oudere allochtonen in Overijssel. Gezien het feit dat niet de complete doelgroep bereikt werd geven de antwoorden van de respondenten wellicht niet een representatief maar zeker een indicatief beeld van de zorgbehoefte van allochtone ouderen in Overijssel. Door middel van verwijzingen naar andere onderzoeken worden de uitkomsten in een groter kader geplaatst.

¹ In totaal waren ongeveer 60 vragenlijsten verspreid. Met 26 ingevulde enquêtes lag de respons op 43,3%.

² In dit rapport zullen enkele tabellen gebruikt worden. In Bijlage 1 zijn alle tabellen te vinden.

2. Het regelen van zorg

Bij aanvang van het project werd aangenomen dat allochtone ouderen weinig kennis hebben van de zorg (kwaliteit en voorzieningenniveau) in Nederland. Dit was ook de reden dat er voorlichtingsbijeenkomsten over zorg georganiseerd werden, waarbij het invullen van de enquête een deel van het programma was.

Zoals de uitkomsten laten zien weet een overgrote meerderheid van de respondenten inderdaad niet zelfstandig de weg te vinden in het Nederlandse zorgaanbod (zie tabel 2). De percentages allochtone mannen en allochtone vrouwen die niet de weg naar de zorg vinden verschillen weinig van elkaar en liggen om en nabij de 80%.

	Ja	Nee	Geen antwoord	Totaal
Turken	1 (9,1%)	10 (90,9%)	0 (0,0%)	11 (100%)
Suryoye	3 (20%)	11 (73,3%)	1 (6,7%)	15 (100%)
Totaal	4 (15,4%)	21 (80,8%)	1 (3,8%)	26 (100%)

Tabel 2. Weet u zonder anderen de weg te vinden naar de juiste zorg?

Er worden verschillende redenen opgegeven waarom men moeilijk de weg vindt naar de zorg. Verlaan (1992) noemt enkele oorzaken die in verband staan met het oorspronkelijke tijdelijke karakter van gastarbeid. Volgens Verlaan heeft de eerste generatie Turken namelijk nog steeds de wens om ooit te remigreren, met als gevolg dat zij in Nederland alleen met het heden bezig is. De eerste generatie allochtonen verdiept zich dus ook zelden in de mogelijkheden van de Nederlandse sociale voorzieningen. Volgens Dagevos (2001:25-27) willen maar weinig Turkse ouderen remigreren vanwege hun financiële situatie en/of omdat hun (klein)kinderen in Nederland wonen. Pendelen tussen Nederland en Turkije is voor deze ouderen vaak een compromis tussen in Nederland blijven en remigreren.

Een andere reden waarom oudere allochtonen de weg slecht weten te vinden naar de zorg is de taal (Tas et al 1997:17). Ook uit de enquête blijkt dat voor Turken de Nederlandse taal een probleem is. Het gevolg is dat Turkse ouderen niet zelfstandig de formulieren kunnen invullen en de bureaucratie van de zorg (het aanvragen van de juiste zorg en/of pgb) kunnen doorlopen. Suryoye ouderen weten zelden de weg naar de zorg te vinden omdat zij in het geheel onbekend zijn met de zorg en vanwege problemen met de Nederlandse taal (zie tabel 3). Dit komt overeen met de conclusie van een eerder onderzoek (Tas e.a., 1997) verwoordt het als volgt:

“Naast de huishoudelijke hulp hebben vooral de Turkse en de Suryoye ouderen veel hulp nodig op het terrein van maatschappelijke zorg en communicatie met de Nederlandse samenleving (formulieren, vervoer e.d.)” (Tas et al 1997:13).

	Onbekendheid	Taal	Formulieren	Analfabetisme
Turken	3 (27,3%)	8 (72,7%)	10 (90,9%)	0 (0,0%)
Suryoye	9 (60,0%)	13 (86,7%)	6 (40,0%)	1 (6,7%)
Totaal	12 (46,2%)	21 (80,8%)	16 (61,5%)	1 (3,8%)

Tabel 3. Problemen bij het regelen van de juiste zorg

Ook wanneer er onderscheid gemaakt wordt tussen mannen en vrouwen is de Nederlandse taal (en daardoor dus ook het invullen van formulieren) het grootste probleem: 80% geeft aan niet het zorgaanbod te kunnen doorgronden vanwege een gebrekkige kennis van het Nederlands. Relatief veel vrouwen (60%) geven aan dat zij de zorg niet kunnen regelen omdat zij onbekend zijn met het zorgaanbod. Dit percentage hangt samen met het feit dat de meeste vrouwelijke respondenten Suryoye waren: de Suryoye ouderen waren in het algemeen minder bekend met het zorgaanbod.

Eenmaal bewust van het feit dat er zorg op maat geboden kan worden geeft meer dan 80% van de respondenten (mannen en vrouwen, Turken en Suryoye) aan dat zij geholpen willen worden bij het samenstellen van de juist individuele zorg. Bij voorkeur (ruim 70%) moet dit dan door een professionele zorgverlener gedaan worden (zie tabel 4 en 5). Deze uitkomst lijkt recht tegenover de bewering van Nelissen (2000:22) te staan. Nelissen stelt dat allochtone ouderen eerst zorg in de eigen omgeving (mantelzorg, zelforganisaties) zoeken en pas naar officiële zorgverleners stappen wanneer de zorg niet in de eigen omgeving geregeld kan worden. Dagevos (2001:97) bevestigt de veronderstelling van Nelissen dat de meeste sociale contacten binnen de eigen groep bestaan en dat verzorging³ door iemand uit de eigen groep belangrijk is voor Turken. Suryoye ouderen willen zelfs uitsluitend door iemand uit de eigen groep verzorgd worden (Tas et al 1997:14). Echter, er bestaat wellicht een taboe op zorg uit de eigen (directe) vriendenkring. Aan de ene kant wordt dit veroorzaakt door de traditionele hiërarchie binnen de familie en de directe omgeving (Verlaan, 1992), maar aan de andere kant wordt het invoeren van formele zorg hulp ervaren als gezichtsverlies en een tekortkoming (Dagevos 2001:114). Ten aanzien van zorg door vrienden bestaat dezelfde terughoudendheid als ten aanzien van de formele zorg.

	Ja	Nee	Geen antwoord	Totaal
Turken	9 (81,8%)	0 (0,0%)	2 (18,2%)	11 (100%)
Suryoye	13 (86,7%)	1 (6,7%)	1 (6,7%)	15 (100%)
Totaal	22 (84,6%)	1 (3,8%)	3 (11,5%)	26 (100%)

Tabel 4. Wilt u geholpen worden bij het regelen van zorg?

	Familie	Zelforganisatie	Zorgverlener	Geen antwoord
Turken	1 (11,1%)	1 (11,1%)	7 (77,8%)	0 (0,0%)
Suryoye	2 (15,4%)	2 (15,4%)	9 (69,2%)	0 (0,0%)
Totaal	3 (13,6%)	3 (13,6%)	16 (72,7%)	0 (0,0%)

Tabel 5. Wie moet helpen bij het regelen van de zorg?

³ Verzorging: huishoudelijke en verzorgende taken (helpen met eten en drinken of wassen en aankleden)

3. Thuiszorg

Door de onbekendheid met het zorgaanbod is het weinig verrassend dat de meeste respondenten (65%) momenteel geen (formele) zorg zoals thuiszorg⁴, mantelzorg⁵, verpleging⁶, ondersteunende begeleiding⁷ of specialistische zorg⁸ ontvangen. Een enkele Suryoye geeft aan mantelzorg te ontvangen, al dan niet via de zelforganisatie, maar deze is over het algemeen niet tevreden met de geboden zorg. Bij voorkeur ontvangen de respondenten ook zorg in de eigen taal, wat weer in verband te brengen is met de gebrekkige kennis van de Nederlandse taal.

Echter, respondenten maken evenmin gebruik van thuiszorg omdat zij van mening zijn dat zij nog geen thuiszorg nodig hebben. Tegelijk geven respondenten (vooral Turken) wel weer aan dat zij graag van thuiszorg gebruik willen maken, zowel nu als in de (nabije) toekomst wanneer het nodig wordt (zie tabel 6 en 7). De eventuele kosten van thuiszorg spelen geen rol.

Slechts een enkeling geeft aan door de kinderen verzorgd te worden. Verlaan (1992) vergelijkt dit met de situatie in het land van herkomst. In Turkije woont ongeveer een kwart van de ouderen bij hun kinderen in huis. De overige 75% ouderen wonen zelfstandig, en slechts zeer weinig Turkse ouderen in Turkije wonen in een verzorgingshuis aangezien verzorgingshuizen een slechte reputatie hebben. Het gevolg is dat de meeste ouderen in Turkije geen directe hulp in de huishouding hebben en dat ze financieel afhankelijk zijn van hun pensioen en/of hun kinderen.

	Niet nodig	Niet bekend	Aanvragen onbekend	Kosten	Taal	Kinderen helpen
Turken	4 (36,4%)	1 (9,1%)	3 (27,3%)	0 (0,0%)	4 (36,4%)	0 (0,0%)
Suryoye	10 (66,7%)	5 (33,3%)	1 (6,7%)	0 (0,0%)	6 (40,0%)	1 (6,7%)
Totaal	14 (53,8%)	6 (23,2%)	4 (15,4%)	0 (0,0%)	10 (38,5%)	1 (3,8%)

Tabel 6. Wat weerhoudt u er van om gebruik te maken van thuiszorg?

	Ja	Nee	Indien nodig	Geen antwoord
Turken	10 (90,9%)	1 (9,1%)	0 (0,0%)	0 (0,0%)
Suryoye	9 (60,0%)	2 (13,3%)	3 (20,0%)	1 (6,7%)
Totaal	19 (73,1%)	3 (11,5%)	3 (11,5%)	1 (3,8%)

Tabel 7. Zou u gebruik willen maken van de thuiszorg?

In Nederland hopen Turkse en Suryoye ouderen dat hun kinderen voor hen kunnen zorgen of dat ze zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen (Tas et al 1997:12-13). Turkse en Suryoye ouderen in Nederland rekenen dus weliswaar op zorg door de eigen kinderen, maar in de praktijk wordt dit minder: "Er lijkt echter onder invloed van de migratie ook onder de opvattingen van de 'traditionalisten' sprake van een kentering. Met name onder de Turkse ouderen wordt dit zichtbaar. Het komt naar voren als de ouderen worden gevraagd naar hun principiële stellingname over zorgtaken. Dan geven zij blijk van een meer 'westerse' opvatting en leggen zij meer verantwoordelijkheid voor hun opvang bij de statelijke voorzieningen. Gevoelsmatig slaat de balans nu echter nog door naar de traditie" (Tas et al 1997:16).

⁴ *Thuiszorg*: bedoeld voor mensen die thuis hulp of begeleiding nodig hebben bij de huishouding, verzorging of verpleging. De cliënt wordt ondersteund bij zijn of haar zelfstandigheid.

⁵ *Mantelzorg*: onbetaalde zorg voor een chronisch zieke, gehandicapte of hulpbehoevende partner, ouder, kind of ander familielid, vriend of kennis. Mantelzorgers zijn geen professionele hulpverleners.

⁶ *Verpleging*: helpen bij de dagelijkse lichamelijke verzorging, het innemen van medicijnen of door het geven van voorlichting en advies

⁷ *Ondersteunende begeleiding*: ondersteuning bij de dagindeling, het bevorderen van sociale contacten, of het zoeken naar praktische oplossingen voor problemen en ondersteuning.

⁸ *Specialistische zorg*: wanneer er sprake is van medisch-technisch handelen. Voorbeelden: diabeteszorg, zwachtelen met eventueel wondverzorging en begeleiding bij oncologische aandoeningen.

Tegelijk vindt 60% van de 15-54-jarige Turken in Nederland ook dat ouderen bij hun kinderen moeten kunnen inwonen (Dagevos 2001:112-113). Wellicht is deze houding te verklaren door de ervaringen met en reputaties van verzorgingshuizen in Turkije of andere herkomstlanden waar het zorgvoorzieningsstelsel minder uitgebreid is dan in Nederland.

Bijna alle Turkse respondenten (91%) geven aan dat zij er bezwaar hebben tegen verzorging door vreemden uit de eigen etnische groep. Tegelijk hebben zij geen bezwaar tegen verzorging door een bekende (mantelzorg) of door een vreemde uit een andere etnische groep. Dit is een verrassend resultaat aangezien de meeste respondenten juist aangaven dat zij vanwege taalproblemen niet zelfstandig de juiste zorg kunnen regelen. Je zou dan verwachten dat zorg door iemand uit de eigen etnische groep drempelverlagend zou werken. Dit is echter niet het geval. Mogelijk wil men uit schaamte niet dat onbekenden uit de eigen etnische groep thuis 'in de keuken kunnen kijken', terwijl zorg door een buitenstaander (iemand van een andere etnische groep) wel geaccepteerd zou worden omdat men deze persoon een bepaalde professionaliteit toedicht. Tegelijk acht men het wel weer wenselijk dat de verzorger de taal spreekt, wat niet vanzelfsprekend is wanneer de verzorgende tot een andere etnische groep behoort. Suryoye ouderen hebben niet zoveel moeite met zorg door een vreemde uit de eigen etnische groep. Wel hebben ze veel moeite met zorg door iemand van het andere geslacht. Wellicht is dit te verklaren door het feit dat de meerheid van de respondenten uit de Suryoyegroep vrouw is (zie tabel 8 en 9). Vrouwen hebben ook meer moeite met verzorging door iemand van het andere geslacht dan mannen: 60% van de vrouwen wil door een vrouw verzorgd worden, terwijl 19% van de mannen expliciet door een man verzorgd wil worden.

Gezien de dominante beeldvorming van de vrouw als verzorgende is het voor mannen normaal dat zij door een vrouw verzorgd worden. In deze context is het verrassend om te constateren dat bijna 1 op de 5 mannen aangeven een voorkeur te hebben voor verzorging door een andere man.

	Ja, ander geslacht	Ja, andere cultuur	Ja, eigen cultuur	Nee	Geen antwoord
Turken	0 (0,0%)	0 (0,0%)	10 (90,9%)	1 (9,1%)	0 (0,0%)
Suryoye	9 (60,0%)	2 (13,3%)	1 (6,7%)	7 (46,7%)	0 (0,0%)
Totaal	9 (34,6%)	2 (7,7%)	11 (42,3%)	8 (30,8%)	0 (0,0%)

Tabel 8. Vindt u het erg om door vreemden verzorgd te worden?

	Ja, ander geslacht	Ja, andere cultuur	Ja, eigen cultuur	Nee	Geen antwoord
Mannen	3 (18,8%)	0 (0,0%)	9 (56,3%)	4 (25,0%)	0 (0,0%)
Vrouwen	6 (60,0%)	2 (20,0%)	2 (20,0%)	4 (40,0%)	0 (0,0%)
Totaal	9 (34,6%)	2 (7,7%)	11 (42,3%)	8 (30,8%)	0 (0,0%)

Tabel 9. Vindt u het erg om door vreemden verzorgd te worden?

4. Dagopvang⁹

Ruim 80% van de Turken en ruim 50% van de Suryoye zijn nog nooit naar dagopvang voor ouderen geweest. Ruim 45% van de Suryoye (meest vrouwen) zijn wel eens naar dagopvang geweest, maar geen van de respondenten heeft aangegeven nog steeds naar dagopvang te gaan (zie tabel 10)

	Ja	Nee, wel geweest	Nee, nooit geweest	Geen antwoord
Turken	0 (0,0%)	0 (0,0%)	9 (81,8%)	2 (18,2%)
Suryoye	0 (0,0%)	7 (46,7%)	8 (53,3%)	0 (0,0%)
Totaal	0 (0,0%)	7 (26,9%)	17 (65,4%)	2 (7,7%)

Tabel 10. Percentages ouderen dat dagopvang bezoekt of heeft bezocht

Er zijn verschillende redenen waarom men niet (meer) naar de dagopvang gaat. Aan de ene kant is het bij de respondenten niet bekend dat er dagopvang voor ouderen bestaat, en aan de andere kant vindt men dat men nog te jong is voor de dagopvang of dat men de dagopvang niet nodig heeft (zie tabel 11), ook al was men wel tevreden over de dagopvang.

	Te jong / niet nodig	Aangevraagd	Geen kennis van	Taalproblemen	Geen antwoord
Turken	1 (9,1%)	0 (0,0%)	9 (81,8%)	0 (0,0%)	1 (9,1%)
Suryoye	9 (60,0%)	1 (6,7%)	0 (0,0%)	2 (13,3%)	3 (20,0%)
Totaal	10 (38,5%)	1 (3,8%)	9 (34,6%)	2 (7,7%)	4 (15,4%)

Tabel 11. Redenen om niet (meer) naar dagopvang voor ouderen te gaan

Uit een rondetafelgesprek met professionals bleek dat er bij dagopvang voor allochtone ouderen rekening moet worden gehouden met een aantal factoren. Zo komen familie, kleinkinderen en vrienden vaak mee naar de dagopvang. Voor veel allochtone ouderen is het ook belangrijk dat de maaltijden worden aangepast aan wat zij gewend zijn of aan religieuze voorschriften. Onder allochtone ouderen zijn uitstapjes populair omdat ze die zelf misschien niet (hebben) kunnen doen vanwege de financiële middelen of vanwege de taal. Allochtone ouderen zijn ook minder geneigd om zich ergens voor af te melden. In de vakanties gaan veel allochtone ouderen naar het land van herkomst. Het is dus goed mogelijk dat dit niet wordt doorgegeven aan het personeel van de dagopvang. Tevens betekent dit dat de groepen in de dagopvang gedurende de vakanties flink kleiner kunnen zijn. Tenslotte geven zorgaanbieders regelmatig aan dat het moeilijk is om allochtone verzorgers te vinden.

⁹ *Dagopvang*: ouderen die in hun eigen huis willen blijven wonen kunnen, wanneer zij behoefte hebben om onder andere mensen te zijn, naar een dagopvang. In de dagopvang gaan ouderen samen eten, doen spelletjes, en gaan samen wandelen of boodschappen doen. Ook worden uitstapjes georganiseerd.

5. Verzorgingshuis 10

Enkele extramurale voorzieningen (maaltijdvoorziening, alarmering, wijkzorg en thuiszorg) zijn niet bekend onder allochtone ouderen. Tegelijk kan het accepteren van intramurale zorg ervaren worden als een verlies van zelfstandigheid of een tekortkoming van kinderen (of andere familie) om voor hen te zorgen. Opname in een verzorgingshuis is dan haast de ultieme uiting van een tekortkoming en is daarom omgeven door schaamte (Dagevos 2001:114-115). Tevens sluit het (institutionele) zorgaanbod niet altijd aan op de zorgvraag van allochtone ouderen. Men kan hierbij denken aan specifieke maaltijden en personeel dat de talen spreekt en personeel dat kennis heeft over de culturele achtergrond van de allochtone ouderen (Long et al 2001:19-20). Desondanks is in het hier beschreven onderzoek het merendeel van de respondenten (58%) tevreden over verzorgingshuizen in Nederland. Er zijn ook punten van kritiek. Vooral Suryoye zijn van mening dat het verplegend personeel in Nederland te weinig kennis heeft met betrekking tot doelgroepen van etnische minderheden. Mogelijk is dit te verklaren door het feit dat Suryoye buiten Twente zelden als aparte etnische groep bekend staan en daardoor als Turk beschouwd worden.

Ondanks de tevredenheid over verzorgingshuizen willen Turkse en Suryoye ouderen niet zomaar in een verzorgingshuis gaan wonen. Vooral Turken wonen bij voorkeur in een verzorgingshuis in een aparte afdeling voor Turken en andere allochtonen. Ook dit is weer te herleiden tot problemen met de Nederlandse taal (zie tabel 12 en 13). Er is weinig onderscheid tussen de wensen van vrouwen en mannen wat betreft wonen in een verzorgingshuis: zowel mannen als vrouwen geven vanwege taalproblemen de voorkeur aan wonen in een aparte vleugel. Hierbij is niet gevraagd of het hier gaat over communicatieproblemen met het verplegend personeel of over taalproblemen tussen allochtone ouderen onderling.

	Ja	Aparte vleugel	Nee	Geen antwoord
Turken	0 (0,0%)	7 (63,6%)	3 (27,3)	1 (9,1%)
Suryoye	5 (33,3%)	7 (46,7%)	3 (20,0%)	0 (0,0%)
Totaal	5 (19,2%)	14 (53,8%)	6 (23,1%)	1 (3,8%)

Tabel 12. Zou u in een verzorgingshuis willen wonen?

	Taal en cultuur	Te jong	Isolement	Weet niet	Geen antwoord	N.v.t.
Turken	5 (45,5%)	0 (0,0%)	0 (0,0%)	0 (0,0%)	6 (54,5%)	0 (0,0%)
Suryoye	5 (33,3%)	1 (6,7%)	2 (13,3%)	1 (6,7%)	1 (6,7%)	5 (33,3%)
Totaal	10 (38,5%)	1 (3,8%)	2 (7,7%)	1 (3,8%)	7 (26,9%)	5 (19,2%)

Tabel 13. Redenen om niet in een verzorgingshuis te willen wonen

Bijna geen Turkse respondenten hebben antwoord gegeven op de vraag waaraan een verzorgingshuis moet voldoen om goede zorg te kunnen leveren. De Suryoye hechten veel waarde aan georganiseerde (sport-)activiteiten (53%), een praktische indeling van het gebouw (33%) en een ligging in een rustige omgeving (33%). Wederom vinden vooral Suryoye dat het verplegend personeel meer kennis (dan nu) moet hebben over de verschillende (etnische) doelgroepen.

¹⁰ Verzorgingshuis: in dit huis wonen ouderen die niet meer zelfstandig kunnen wonen.

6. Woongroep¹¹

De antwoorden betreffende wonen in een woongroep tonen veel overeenkomsten met de antwoorden over wonen in een verzorgingshuis. Vooral de Turkse respondenten geven de voorkeur aan een woongroep voor de eigen allochtone groep. Suryoye zijn meer verdeeld: een meerderheid geeft de voorkeur aan een woongroep voor de eigen allochtone groep, maar daarnaast heeft 1 op de 3 Suryoye geen probleem met een etnisch heterogene woongroep (zie tabel 14).

	Ja	Allochtone groep	Nee	Geen antwoord
Turken	0 (0,0%)	10 (90,9%)	1 (9,1%)	0 (0,0%)
Suryoye	5 (33,3%)	7 (46,7%)	3 (20,0%)	0 (0,0%)
Totaal	5 (19,2%)	17 (65,4%)	4 (15,4%)	0 (0,0%)

Tabel 14. Percentages respondenten die wel of niet in een woongroep willen wonen

Er zijn verschillende redenen waarom Turkse en Suryoye ouderen aangeven niet in een woongroep te willen wonen. In een open vraag naar de redenen waarom zij niet in een woongroep willen wonen noemde men sociaal isolement en cultuurverschillen als redenen om niet in een woongroep te willen wonen (zie tabel 15). Mogelijkerwijs gaat het hier over een idee dat men binnen de woongroep als allochtone oudere weinig contact zal hebben met autochtone ouderen. Er is evenwel niet verder gevraagd naar wat men nu precies verstaat onder cultuurverschillen en sociaal isolement. Opvallend is wel dat hooguit een enkeling expliciet aangeeft niet in een woongroep te willen gaan wonen omdat dat ten koste zou gaan van de individuele onafhankelijkheid, of omdat men onbekend is met woongroepen.

	Isolement	Cultuur	Onbekend zijn	Onafhankelijk	Geen antwoord	N.v.t.
Turken	4 (36,4%)	7 (63,6%)	0 (0,0%)	0 (0,0%)	3 (27,3%)	0 (0,0%)
Suryoye	3 (20,0%)	3 (20,0%)	1 (6,7%)	1 (6,7%)	1 (6,7%)	5 (33,3%)
Totaal	7 (26,9%)	10 (38,5%)	1 (3,8%)	1 (3,8%)	4 (15,4%)	5 (19,2%)

Tabel 15. Redenen om niet in een woongroep te willen wonen

Tabel 16 toont hetzelfde als tabel 15, maar dan uitgesplitst naar mannen en vrouwen. Hier valt op dat geen enkele vrouw vreest in een sociaal isolement te komen, terwijl er wel 7 mannen zijn die een sociaal isolement noemen als bezwaar om in een woongroep te gaan wonen.

	Isolement	Cultuur	Onbekend zijn	Onafhankelijk	Geen antwoord	N.v.t.
Mannen	7 (43,8%)	9 (56,3%)	0 (0,0%)	0 (0,0%)	3 (18,8%)	2 (12,5%)
Vrouwen	0 (0,0%)	1 (10,0%)	1 (10,0%)	1 (10,0%)	1 (10,0%)	3 (30,0%)
Totaal	7 (26,9%)	10 (38,5%)	1 (3,8%)	1 (3,8%)	4 (15,4%)	5 (19,2%)

Tabel 16. Redenen om niet in een woongroep te willen wonen

Ook wat betreft de eisen die men stelt aan woongroepen zijn er veel overeenkomsten met de eisen die men stelt aan verzorgingshuizen: Suryoye hechten veel waarde aan recreatiemogelijkheden. Ook moeten woongroepen passen bij de culturele achtergronden en moet er bij de maaltijden rekening gehouden worden met de achtergronden van de allochtone ouderen (zie tabel 17).

¹¹ *Woongroep*: een wooncomplex met zelfstandige woningen voor ouderen, met daarbij gemeenschappelijke voorzieningen. Er zijn grote verschillen tussen woongroepen. In sommige groepen gebruiken de leden, op hun eigen ruimte na, alle ruimtes gezamenlijk. In andere groepen heeft ieder lid een aparte wooneenheid met eigen keuken, douche en toilet, en wordt alleen de gemeenschappelijke ruimte gedeeld.

	Passend	Maaltijden	Recreatie	Rust	Natuur	Geen antwoord
Turken	2 (18,2%)	2 (18,2%)	2 (18,2%)	0 (0,0%)	0 (0,0%)	9 (81,8%)
Suryoye	7 (46,7%)	6 (40,0%)	9 (60,0%)	5 (33,3%)	5 (33,3%)	0 (0,0%)
Totaal	9 (34,6%)	8 (30,8%)	11 (42,3%)	5 (19,2%)	5 (19,2%)	9 (34,6%)

Tabel 17. Eisen en wensen voor woongroepen

7. Voorlichting

In 2001 stelde Dagevos (2001:116) al dat allochtone ouderen slecht geïnformeerd zijn over zorgvoorzieningen in Nederland. Tegelijk gaan allochtone ouderen zich ook pas oriënteren op de zorg wanneer ze beseffen dat ze niet meer zonder die zorgvoorzieningen kunnen.

Door deelname aan dit onderzoek vinden Suryoye dat zij meer te weten zijn gekomen over het zorgaanbod in Nederland. Dit vertaalt zich echter niet meteen in een grotere bereidheid om van het zorgaanbod gebruik te maken (zie tabel 18). Waar dit aan ligt valt nog te onderzoeken. Aan de ene kant vinden de respondenten zich nog te jong om gebruik te maken van zorgvoorzieningen, maar geven zij aan dat een gebrekkige kennis van het Nederlands en/of culturele achtergronden het gebruik van het zorgaanbod in de toekomst zal belemmeren. Dagevos (2001) stelt het als volgt:

“Tessen et al. noemen verschillende verklaringen voor het geringe gebruik van zorgvoorzieningen. De belangrijkste zijn: het feit dat ouderen uit de minderheden nog relatief jong zijn, de ruime beschikbaarheid van mantelzorg, onbekendheid met het aanbod, drempels in de vorm van procedures en eigen bijdragen, en een gebrek aan aansluiting tussen vraag en aanbod. Het geringe gebruik van zorgvoorzieningen kan niet toegeschreven worden aan een algemene terughoudendheid jegens Nederlandse voorzieningen” (Dagevos 2001:115).

	Ja, overweging	Nee	Nee, overweging	Geen antwoord
Turken	0 (0,0%)	1 (9,1%)	0 (0,0%)	10 (90,9%)
Suryoye	5 (33,3%)	4 (26,7%)	5 (33,3%)	1 (6,7%)
Totaal	5 (19,2%)	5 (19,2%)	5 (19,2%)	11 (42,3%)

Tabel 18. Is de mening ten aanzien van zorginstellingen veranderd?

Noot: ‘Ja, overweging’ staat voor: ‘Ja, ik overweeg nu gebruik te maken van geboden zorgvoorzieningen’
‘Nee’ staat voor: ‘Nee, ik wil alsnog geen gebruik maken van geboden zorgvoorzieningen’
‘Nee, overweging’ staat voor: ‘Nee, ik overwoog al gebruik te maken van geboden zorgvoorzieningen’

8. Tenslotte

De enquête onder Turkse en Suryoye ouderen had enkele opvallende uitkomsten. Zo vinden de meeste Turkse en Suryoye ouderen dat de formele zorgverlener (en dus niet de eigen zelforganisatie of het eigen sociale netwerk) moet helpen bij het regelen van de zorg. Tegelijk willen vooral Suryoye ouderen wel weer een zorgende die op de hoogte is van culturele achtergronden en die de taal kan spreken. Het blijkt dus bijzonder van nut voor zorgaanbieders een qua etniciteit divers samengesteld personeelsbestand te hebben en allochtone zorgverleners niet automatisch te koppelen aan zorgvragers met dezelfde etniciteit. Ten slotte blijken de oudere allochtonen in dit onderzoek slecht op de hoogte te zijn van het zorgaanbod in Nederland. Vooral Suryoye wijzen daarnaast op het belang van zorg op maat: zorgpersoneel moet goed opgeleid zijn en kennis hebben van de sociale en etnische achtergronden van ouderen zodat ook het zorgpersoneel om kan gaan met problemen zoals analfabetisme en taalproblemen. Deze uitkomsten sluiten aan bij een onderzoek van SMO in 2001 waarin duidelijk werd dat oudere allochtonen behoefte hebben aan een zinvolle dagbesteding en informatie (en voorlichting) over zorg, zorginstellingen en zorgvoorzieningen (SMO 2001:51).

De uitkomsten tonen aan dat maatwerk geboden is. De soorten zorg die men verlangt hebben weliswaar verband met de eigen etnische achtergrond, maar deze hebben ook veel te maken met het individu, immers, 'de allochtoon' bestaat niet. Net zoals bij autochtone ouderen heeft ieder individu behoefte aan die soorten zorg die toegespitst zijn op de eigen persoonlijke situatie. Verzorgingshuizen hebben af te rekenen met een stigma willen allochtone ouderen van een verzorgingshuis gebruik maken. Dit vertaalt zich ook weer in de wens van zowel Turkse als Suryoye ouderen om zo lang mogelijk zelfstandig te blijven wonen. Consequentie is dus hier dat de zorgvoorziening eerder aangepast zou moeten worden op het zelfstandig wonen van ouderen dan op de etnische achtergrond van ouderen. Hierbij moet rekening worden gehouden met het feit dat er (ook onder allochtone ouderen) individuele verschillen en visies zijn aangaande de gewenste zorg en zelfstandigheid.

Een goede manier om de wensen en behoeften van allochtone ouderen in beeld te krijgen is door middel van enquêtes zoals de enquête die in dit onderzoek gebruikt is. Het combineren van voorlichting en onderzoek is een vruchtbare werkwijze gebleken om enerzijds de ouderen te informeren en anderzijds informatie van hen te krijgen over de specifieke wensen. Een voorlichting kan daarbij dienen als 'voeding', want, zoals één van de medewerkers van een zelforganisatie het al verwoordde: als je alleen Trabantjes kent kies je niet voor een BMW. Hiermee wilde hij nogmaals de nadruk leggen op het feit dat ook de basiskennis betreffende het zorgsysteem bij allochtone ouderen dikwijls nog gering is. Parallel aan dit onderzoeksverslag geeft Variya een brochure uit waarin de methodiek van voorlichting door netwerken beschreven wordt.

Literatuur

Dagevos, J. (2001) De leefsituatie van allochtone ouderen in Nederland; Stand van zaken, ontwikkelingen en informatielacunes. Den Haag: SCP

Long, K. du & Cox, Sj. (2001) Onzichtbaar aanwezig; Een verkenning van mantelzorg voor Turkse en Marokkaanse ouderen in Noord-Brabant. Tilburg: PON

Nelissen, H. (2000) Een blijvende ontmoeting; Visies en vaardigheden in het welzijnswerk met allochtone ouderen. Utrecht: FORUM

SMO (2001) (G)een zorg voor later: Participatie van allochtone ouderen en interculturalisatie van voorzieningen in Twente. Almelo: SMO

Tas, K. & Schokker, G. (1997) Oud worden is een zegen, oud zijneen probleem? Een exploratief onderzoek naar de leefsituatie en de behoefte van allochtone ouderen en het aanbod in Hengelo. Bouwstenen voor diversiteit in het ouderenbeleid. Hengelo: SCALA

Verlaan, A.C. (1992) "Turkse ouderen in Nederland". In: M.H. Bakker (ed) Oud in den vreemde; over allochtone ouderen. Houten: Bohn Stafleu Van Loghum (pp. 167-184)

Bijlage

1. Algemene gegevens

	Mannen	Vrouwen	Totaal
Turken	10 (90,9%)	1 (9,1%)	11 (100%)
Suryoye	6 (40,0%)	9 (60,0%)	15 (100%)
Totaal	16 (61,5%)	10 (38,5%)	26 (100%)

Gemiddelde leeftijd van alle respondenten is 60 jaar. Leeftijden variëren van 55 tot en met 70 jaar.

Gemiddelde leeftijd van alle Turken is 62 jaar. Leeftijden variëren van 56 tot en met 70 jaar.

Gemiddelde leeftijd van alle Suryoye is 59 jaar. Leeftijden variëren van 55 tot en met 70 jaar.

Gemiddelde leeftijd van alle mannen is 60,5 jaar. Leeftijden variëren van 55 tot en met 70 jaar.

Gemiddelde leeftijd van alle vrouwen is 60 jaar. Leeftijden variëren van 55 tot en met 70 jaar.

2. Regelen van de zorg

Vraag 2.1

Weet u zonder de hulp van anderen de weg naar de juiste zorg?

	Ja	Nee	Geen antwoord	Totaal
Turken	1 (9,1%)	10 (90,9%)	0 (0,0%)	11 (100%)
Suryoye	3 (20%)	11 (73,3%)	1 (6,7%)	15 (100%)
Totaal	4 (15,4%)	21 (80,8%)	1 (3,8%)	26 (100%)

	Ja	Nee	Geen antwoord	Totaal
Mannen	3 (18,8%)	13 (81,3%)	0 (0,0%)	16 (100%)
Vrouwen	1 (10,0%)	8 (80,0%)	1 (10,0%)	10 (100%)
Totaal	4 (15,4%)	21 (80,8%)	1 (3,8%)	26 (100%)

Vraag 2.2

Wat vormt een probleem bij het regelen van de zorg?

	Onbekendheid	Taal	Formulieren	Analfabetisme
Turken	3 (27,3%)	8 (72,7%)	10 (90,9%)	0 (0,0%)
Suryoye	9 (60,0%)	13 (86,7%)	6 (40,0%)	1 (6,7%)
Totaal	12 (46,2%)	21 (80,8%)	16 (61,5%)	1 (3,8%)

	Onbekendheid	Taal	Formulieren	Analfabetisme
Mannen	6 (37,5%)	13 (81,3%)	10 (62,5%)	0 (0,0%)
Vrouwen	6 (60,0%)	8 (80,0%)	6 (60,0%)	1 (10,0%)
Totaal	12 (46,2%)	21 (80,8%)	16 (61,5%)	1 (3,8%)

Sommige respondenten hebben meerdere antwoorden ingevuld. Hieruit blijkt een overlap tussen de taalbarrière en het niet kunnen invullen van formulieren.

Vraag 2.3

Zou u bij het regelen van uw zorg willen worden geholpen?

	Ja	Nee	Geen antwoord	Totaal
Turken	9 (81,8%)	0 (0,0%)	2 (18,2%)	11 (100%)
Suryoye	13 (86,7%)	1 (6,7%)	1 (6,7%)	15 (100%)
Totaal	22 (84,6%)	1 (3,8%)	3 (11,5%)	26 (100%)

	Ja	Nee	Geen antwoord	Totaal
Mannen	14 (87,5%)	0 (0,0%)	2 (12,5%)	16 (100%)
Vrouwen	8 (80,0%)	1 (10,0%)	1 (10,0%)	10 (100%)
Totaal	22 (84,6%)	1 (3,8%)	3 (11,5%)	26 (100%)

Vraag 2.4

Als u heeft aangegeven geholpen te willen worden bij het regelen van de zorg (vraag 2.3), door wie zou u geholpen willen worden?

	Familie	Zelforganisatie	Zorgverlener	Geen antwoord
Turken	1 (11,1%)	1 (11,1%)	7 (77,8%)	0 (0,0%)
Suryoye	2 (15,4%)	2 (15,4%)	9 (69,2%)	0 (0,0%)
Totaal	3 (13,6%)	3 (13,6%)	16 (72,7%)	0 (0,0%)

	Familie	Zelforganisatie	Zorgverlener	Geen antwoord
Mannen	1 (7,1%)	1 (7,1%)	12 (85,7%)	0 (0,0%)
Vrouwen	2 (25,0%)	2 (25,0%)	4 (50,0%)	0 (0,0%)
Totaal	3 (13,6%)	3 (13,6%)	16 (72,7%)	0 (0,0%)

3. Thuiszorg

Vraag 3.1

Welke vorm van zorg ontvangt u op dit moment?

	Thuiszorg	Mantelzorg	Geen zorg	Geen antwoord
Turken	0 (0,0%)	0 (0,0%)	5 (45,5%)	6 (54,5%)
Suryoye	0 (0,0%)	1 (6,7%)	12 (80,0%)	2 (13,3%)
Totaal	0 (0,0%)	1 (3,8%)	17 (65,4%)	8 (30,8%)

	Thuiszorg	Mantelzorg	Geen zorg	Geen antwoord
Mannen	0 (0,0%)	0 (0,0%)	10 (62,5%)	6 (37,5%)
Vrouwen	0 (0,0%)	1 (10,0%)	7 (70,0%)	2 (20,0%)
Totaal	0 (0,0%)	1 (3,8%)	17 (65,4%)	8 (30,8%)

Vraag 3.2

Van welke voorzieningen die door de thuiszorg worden geboden maakt u gebruik?

Ondanks het feit dat geen enkele respondent heeft ingevuld dat er gebruik gemaakt wordt van thuiszorg hebben 2 Suryoyevrouwen ingevuld dat ze Ondersteunende Begeleiding en Verzorging ontvangen.

Vraag 3.3

Wie heeft deze thuiszorg voor u geregeld?

Ondanks het feit dat geen enkele respondent heeft ingevuld dat er gebruik gemaakt wordt van thuiszorg hebben 2 Suryoyevrouwen ingevuld dat hun thuiszorg door de Zelforganisatie is geregeld.

Vraag 3.4

Hebt u liever zorg in eigen taal?

Noot: Deze vraag hoefde eigenlijk alleen ingevuld te worden door degenen die aangaven dat zij ook thuiszorg ontvingen. Ondanks het feit dat niemand thuiszorg ontvangt hebben enkelen toch deze vraag ingevuld.

	Ja	Nee	Geen antwoord
Turken	1 (14,3%)	1 (14,3%)	5 (71,4%)
Suryoye	3 (75,0%)	1 (25,0%)	0 (0,0%)
Totaal	4 (36,4%)	2 (18,2%)	5 (45,5%)

	Ja	Nee	Geen antwoord
Mannen	1 (14,3%)	1 (14,3%)	5 (71,4%)
Vrouwen	3 (75,0%)	1 (25,0%)	0 (0,0%)
Totaal	4 (36,4%)	2 (18,2%)	5 (45,5%)

Vraag 3.5

Bent u tevreden over de geboden zorg?

	Ja	Nee	Geen antwoord
Turken	1 (14,3%)	0 (0,0%)	6 (85,7%)
Suryoye	0 (0,0%)	2 (66,7%)	1 (33,3%)
Totaal	1 (10,0%)	2 (20,0%)	7 (70,0%)

	Ja	Nee	Geen antwoord
Mannen	1 (14,3%)	0 (0,0%)	6 (85,7%)
Vrouwen	0 (0,0%)	2 (66,7%)	1 (33,3%)
Totaal	1 (10,0%)	2 (20,0%)	7 (70,0%)

Vraag 3.6

Wat weerhoudt u er van gebruik te maken van de thuiszorg?

	Niet nodig	Niet bekend	Aanvragen onbekend	Kosten	Taal	Kinderen helpen
Turken	4 (36,4%)	1 (9,1%)	3 (27,3%)	0 (0,0%)	4 (36,4%)	0 (0,0%)
Suryoye	10 (66,7%)	5 (33,3%)	1 (6,7%)	0 (0,0%)	6 (40,0%)	1 (6,7%)
Totaal	14 (53,8%)	6 (23,2%)	4 (15,4%)	0 (0,0%)	10 (38,5%)	1 (3,8%)

Niet nodig: 6 Turken hebben deze vraag niet beantwoord
 Niet bekend: 6 Turken hebben deze vraag niet beantwoord
 Aanvragen onbekend: 6 Turken hebben deze vraag niet beantwoord
 Kosten: 6 Turken hebben deze vraag niet beantwoord
 Taal: 6 Turken hebben deze vraag niet beantwoord
 Overig: 6 Turken hebben deze vraag niet beantwoord

	Niet nodig	Niet bekend	Aanvragen onbekend	Kosten	Taal	Kinderen helpen
Mannen	9 (56,3%)	3 (18,8%)	3 (18,8%)	0 (0,0%)	5 (31,3%)	0 (0,0%)
Vrouwen	5 (50,0%)	3 (30,0%)	1 (10,0%)	0 (0,0%)	5 (50,0%)	1 (10,0%)
Totaal	14 (53,8%)	6 (23,2%)	4 (15,4%)	0 (0,0%)	10 (38,5%)	1 (3,8%)

Niet nodig: 5 mannen en 1 vrouw hebben deze vraag niet beantwoord

Niet bekend: 5 mannen en 1 vrouw hebben deze vraag niet beantwoord

Aanvragen onbekend: 5 mannen en 1 vrouw hebben deze vraag niet beantwoord

Kosten: 5 mannen en 1 vrouw hebben deze vraag niet beantwoord

Taal: 5 mannen en 1 vrouw hebben deze vraag niet beantwoord

Vraag 3.7

Zou u gebruik willen maken van de thuiszorg?

	Ja	Nee	Indien nodig	Geen antwoord
Turken	10 (90,9%)	1 (9,1%)	0 (0,0%)	0 (0,0%)
Suryoye	9 (60,0%)	2 (13,3%)	3 (20,0%)	1 (6,7%)
Totaal	19 (73,1%)	3 (11,5%)	3 (11,5%)	1 (3,8%)

	Ja	Nee	Indien nodig	Geen antwoord
Mannen	12 (75,0%)	3 (18,8%)	1 (6,3%)	0 (0,0%)
Vrouwen	7 (70,0%)	0 (0,0%)	2 (20,0%)	1 (10,0%)
Totaal	19 (73,1%)	3 (11,5%)	3 (11,5%)	1 (3,8%)

Noot: 6 Turken hebben vragen 3.1 t/m 3.7 niet ingevuld.

Vraag 3.8

Vindt u het erg of zou u het erg vinden door vreemden verzorgd te worden?

	Ja, ander geslacht	Ja, andere cultuur	Ja, eigen cultuur	Nee	Geen antwoord
Turken	0 (0,0%)	0 (0,0%)	10 (90,9%)	1 (9,1%)	0 (0,0%)
Suryoye	9 (60,0%)	2 (13,3%)	1 (6,7%)	7 (46,7%)	0 (0,0%)
Totaal	9 (34,6%)	2 (7,7%)	11 (42,3%)	8 (30,8%)	0 (0,0%)

	Ja, ander geslacht	Ja, andere cultuur	Ja, eigen cultuur	Nee	Geen antwoord
Mannen	3 (18,8%)	0 (0,0%)	9 (56,3%)	4 (25,0%)	0 (0,0%)
Vrouwen	6 (60,0%)	2 (20,0%)	2 (20,0%)	4 (40,0%)	0 (0,0%)
Totaal	9 (34,6%)	2 (7,7%)	11 (42,3%)	8 (30,8%)	0 (0,0%)

4. Dagopvang

Vraag 4.1

Gaat u naar een dagopvang voor ouderen?

	Ja	Nee, wel geweest	Nee, nooit geweest	Geen antwoord
Turken	0 (0,0%)	0 (0,0%)	9 (81,8%)	2 (18,2%)
Suryoye	0 (0,0%)	7 (46,7%)	8 (53,3%)	0 (0,0%)
Totaal	0 (0,0%)	7 (26,9%)	17 (65,4%)	2 (7,7%)

	Ja	Nee, wel geweest	Nee, nooit geweest	Geen antwoord
Mannen	0 (0,0%)	1 (6,3%)	13 (81,3%)	2 (12,5%)
Vrouwen	0 (0,0%)	6 (60,0%)	4 (40,0%)	0 (0,0%)
Totaal	0 (0,0%)	7 (26,9%)	17 (65,4%)	2 (7,7%)

Vraag 4.2a

Bent u tevreden over de dagopvang?

Deze vraag is niet beantwoord door de Turkse respondenten en ook niet door mannen. Van de 8 Suryoye die deze vraag ingevuld hebben zijn er 3 tevreden over de dagopvang en 1 is ontevreden. De overige 4 Suryoye hebben geen antwoord gegeven.

Vraag 4.2b

Waarom gaat u niet (meer) naar een dagopvang?

	Te jong / niet nodig	Aangevraagd	Geen kennis van	Taalproblemen	Geen antwoord
Turken	1 (9,1%)	0 (0,0%)	9 (81,8%)	0 (0,0%)	1 (9,1%)
Suryoye	9 (60,0%)	1 (6,7%)	0 (0,0%)	2 (13,3%)	3 (20,0%)
Totaal	10 (38,5%)	1 (3,8%)	9 (34,6%)	2 (7,7%)	4 (15,4%)

	Te jong / niet nodig	Aangevraagd	Geen kennis van	Taalproblemen	Geen antwoord
Mannen	6 (37,5%)	0 (0,0%)	8 (50,0%)	1 (6,3%)	1 (6,3%)
Vrouwen	4 (40,0%)	1 (10,0%)	1 (10,0%)	1 (10,0%)	3 (30,0%)
Totaal	10 (38,5%)	1 (3,8%)	9 (34,6%)	2 (7,7%)	4 (15,4%)

5. Verzorgingshuis

Vraag 5.1

Wat vindt u van de verzorgingshuizen voor ouderen in Nederland?

	Nog niet nodig	Goed	Doelgroep onbekend	Geen kennis van	Veel aandacht	Geen antwoord
Turken	0 (0,0%)	8 (72,7%)	0 (0,0%)	1 (9,1%)	0 (0,0%)	2 (18,2%)
Suryoye	1 (6,7%)	7 (46,7%)	5 (33,3%)	1 (6,7%)	1 (6,7%)	0 (0,0%)
Totaal	1 (3,8%)	15 (57,7%)	5 (19,2%)	2 (7,7%)	1 (3,8%)	2 (7,7%)

Noot: 'Doelgroep onbekend' betekent dat volgens de respondent het verplegend personeel te weinig kennis heeft over de (etnische) doelgroep. 'Veel aandacht' betekent dat volgens de respondent het verplegend personeel veel aandacht heeft voor ouderen.

	Nog niet nodig	Goed	Doelgroep onbekend	Geen kennis van	Veel aandacht	Geen antwoord
Mannen	1 (6,3%)	9 (56,3%)	1 (6,3%)	2 (12,5%)	1 (6,3%)	2 (12,5%)
Vrouwen	0 (0,0%)	6 (60,0%)	4 (40,0%)	0 (0,0%)	0 (0,0%)	0 (0,0%)
Totaal	1 (3,8%)	15 (57,7%)	5 (19,2%)	2 (7,7%)	1 (3,8%)	2 (7,7%)

Noot: 'Doelgroep onbekend' betekent dat volgens de respondent het verplegend personeel te weinig kennis heeft over de (etnische) doelgroep. 'Veel aandacht' betekent dat volgens de respondent het verplegend personeel veel aandacht heeft voor ouderen.

Vraag 5.2

Zou u in een verzorgingshuis willen wonen?

	Ja	Aparte vleugel	Nee	Geen antwoord
Turken	0 (0,0%)	7 (63,6%)	3 (27,3)	1 (9,1%)
Suryoye	5 (33,3%)	7 (46,7%)	3 (20,0%)	0 (0,0%)
Totaal	5 (19,2%)	14 (53,8%)	6 (23,1%)	1 (3,8%)

	Ja	Aparte vleugel	Nee	Geen antwoord
Mannen	3 (18,8%)	8 (50,0%)	4 (25,0%)	1 (6,3%)
Vrouwen	2 (20,0%)	6 (60,0%)	2 (20,0%)	0 (0,0%)
Totaal	5 (19,2%)	14 (53,8%)	6 (23,1%)	1 (3,8%)

Vraag 5.3

Waarom zou u niet in een verzorgingshuis willen wonen of alleen in een verzorgingshuis met andere allochtonen?

	Taal cultuur en	Te jong	Isolement	Weet niet	Geen antwoord	N.v.t.
Turken	5 (45,5%)	0 (0,0%)	0 (0,0%)	0 (0,0%)	6 (54,5%)	0 (0,0%)
Suryoye	5 (33,3%)	1 (6,7%)	2 (13,3%)	1 (6,7%)	1 (6,7%)	5 (33,3%)
Totaal	10 (38,5%)	1 (3,8%)	2 (7,7%)	1 (3,8%)	7 (26,9%)	5 (19,2%)

Noot: Met 'isolement' wordt bedoeld dat de respondent vreest in een verzorgingshuis in een sociaal isolement te geraken en/of dat hij/zij liever de familie nabij heeft wonen.

	Taal en cultuur	Te jong	Isolement	Weet niet	Geen antwoord	N.v.t.
Mannen	6 (37,5%)	0 (0,0%)	1 (6,3%)	0 (0,0%)	6 (37,5%)	3 (18,8%)
Vrouwen	4 (40,0%)	1 (10,0%)	1 (10,0%)	1 (10,0%)	1 (10,0%)	2 (20,0%)
Totaal	10 (38,5%)	1 (3,8%)	2 (7,7%)	1 (3,8%)	7 (26,9%)	5 (19,2%)

Noot: Met 'isolement' wordt bedoeld dat de respondent vreest in een verzorgingshuis in een sociaal isolement te geraken en/of dat hij/zij liever de familie nabij heeft wonen.

Vraag 5.4

Aan welke wensen en/of eisen moet een verzorgingshuis voldoen?

	(Sport)activiteiten	Maaltijden	Meer kennis	Voorzieningen	Praktische indeling	Rustige omgeving	Geen antwoord
Turken	1 (9,1%)	1 (9,1%)	1 (9,1%)	1 (9,1%)	0 (0,0%)	0 (0,0%)	10 (90,9%)
Suryoye	8 (53,3%)	3 (20,0%)	4 (26,7%)	3 (20,0%)	5 (33,3%)	5 (33,3%)	0 (0,0%)
Totaal	9 (34,6%)	4 (15,4%)	5 (19,2%)	4 (15,4%)	5 (19,2%)	5 (19,2%)	10 (38,5%)

Noot: Met 'activiteiten' en 'maaltijden' wordt bedoeld dat deze afgestemd moeten worden op de (etnische) doelgroep. Met 'meer kennis' wordt bedoeld dat het verzorgend personeel meer kennis (dan nu) heeft over verschillende (etnische) doelgroepen.

	(Sport)activiteit	Maaltijden	Meer kennis	Voorzieningen	Praktische indeling	Rustige omgeving	Geen antwoord
Mannen	5 (31,3%)	3 (18,8%)	4 (25,0%)	2 (12,5%)	2 (12,5%)	3 (18,8%)	9 (56,3%)
Vrouwen	4 (40,0%)	1 (10,0%)	1 (10,0%)	2 (20,0%)	3 (30,0%)	2 (20,0%)	1 (10,0%)
Totaal	9 (34,6%)	4 (15,4%)	5 (19,2%)	4 (15,4%)	5 (19,2%)	5 (19,2%)	10 (38,5%)

Noot: Met 'activiteiten' en 'maaltijden' wordt bedoeld dat deze afgestemd moeten worden op de (etnische) doelgroep. Met 'meer kennis' wordt bedoeld dat het verzorgend personeel meer kennis (dan nu) heeft over verschillende (etnische) doelgroepen.

6. Woongroep

Vraag 6.1

Zou u in een woongroep voor ouderen willen wonen?

	Ja	Allochtone groep	Nee	Geen antwoord
Turken	0 (0,0%)	10 (90,9%)	1 (9,1%)	0 (0,0%)
Suryoye	5 (33,3%)	7 (46,7%)	3 (20,0%)	0 (0,0%)
Totaal	5 (19,2%)	17 (65,4%)	4 (15,4%)	0 (0,0%)

	Ja	Allochtone groep	Nee	Geen antwoord
Mannen	2 (12,5%)	13 (81,3%)	1 (6,3%)	0 (0,0%)
Vrouwen	3 (30,0%)	4 (40,0%)	3 (30,0%)	0 (0,0%)
Totaal	5 (19,2%)	17 (65,4%)	4 (15,4%)	0 (0,0%)

Vraag 6.2

Waarom wilt u niet wonen in een woongroep en/of in een woongroep met alleen allochtonen?

	Isolement	Cultuur	Onbekend zijn	Onafhankelijk	Geen antwoord	N.v.t.
Turken	4 (36,4%)	7 (63,6%)	0 (0,0%)	0 (0,0%)	3 (27,3%)	0 (0,0%)
Suryoye	3 (20,0%)	3 (20,0%)	1 (6,7%)	1 (6,7%)	1 (6,7%)	5 (33,3%)
Totaal	7 (26,9%)	10 (38,5%)	1 (3,8%)	1 (3,8%)	4 (15,4%)	5 (19,2%)

Noot: 'Isolement' staat voor 'niet geïsoleerd raken (in de woongroep?)'.

'Cultuur' staat voor: 'passend bij eigen taal en/of culturele achtergrond'.

'Onafhankelijk' staat voor: respondenten willen niet afhankelijk worden van anderen

	Isolement	Cultuur	Onbekend zijn	Onafhankelijk	Geen antwoord	N.v.t.
Mannen	7 (43,8%)	9 (56,3%)	0 (0,0%)	0 (0,0%)	3 (18,8%)	2 (12,5%)
Vrouwen	0 (0,0%)	1 (10,0%)	1 (10,0%)	1 (10,0%)	1 (10,0%)	3 (30,0%)
Totaal	7 (26,9%)	10 (38,5%)	1 (3,8%)	1 (3,8%)	4 (15,4%)	5 (19,2%)

Noot: 'Isolement' staat voor 'niet geïsoleerd raken (in de woongroep?)'.

'Cultuur' staat voor: 'passend bij eigen taal en/of culturele achtergrond'.

'Onafhankelijk' staat voor: respondenten willen niet afhankelijk worden van anderen

Vraag 6.3

Aan welke wensen en/of eisen moet een woongroep voor allochtone ouderen voldoen?

	Passend	Maaltijden	Recreatie	Rust	Natuur	Geen antwoord
Turken	2 (18,2%)	2 (18,2%)	2 (18,2%)	0 (0,0%)	0 (0,0%)	9 (81,8%)
Suryoye	7 (46,7%)	6 (40,0%)	9 (60,0%)	5 (33,3%)	5 (33,3%)	0 (0,0%)
Totaal	9 (34,6%)	8 (30,8%)	11 (42,3%)	5 (19,2%)	5 (19,2%)	9 (34,6%)

Noot: 'Passend' staat voor 'het moet passen bij de culturele achtergronden'.

'Rust' staat voor 'rustige omgeving'.

	Passend	Maaltijden	Recreatie	Rust	Natuur	Geen antwoord
Mannen	6 (37,5%)	3 (18,8%)	5 (31,3%)	2 (12,5%)	3 (18,8%)	8 (50,0%)
Vrouwen	3 (30,0%)	5 (50,0%)	6 (60,0%)	3 (30,0%)	2 (20,0%)	1 (10,0%)
Totaal	9 (34,6%)	8 (30,8%)	11 (42,3%)	5 (19,2%)	5 (19,2%)	9 (34,6%)

Noot: 'Passend' staat voor 'het moet passen bij de culturele achtergronden'.

'Rust' staat voor 'rustige omgeving'.

7. Voorlichting

Vraag 7.1

Bent u door deze voorlichting meer te weten gekomen over zorgvoorzieningen voor ouderen?

	Ja	Nee	Geen antwoord
Turken	0 (0,0%)	1 (9,1%)	10 (90,9%)
Suryoye	12 (80,0%)	1 (6,7%)	2 (13,3%)
Totaal	12 (46,2%)	2 (7,7%)	12 (46,2%)

	Ja	Nee	Geen antwoord
Mannen	5 (31,3%)	1 (6,3%)	10 (62,5%)
Vrouwen	7 (70,0%)	1 (10,0%)	2 (20,0%)
Totaal	12 (46,2%)	2 (7,7%)	12 (46,2%)

Vraag 7.2

Is uw mening betreffende zorgvoorzieningen veranderd?

	Ja, overweging	Nee	Nee, overweging	Geen antwoord
Turken	0 (0,0%)	1 (9,1%)	0 (0,0%)	10 (90,9%)
Suryoye	5 (33,3%)	4 (26,7%)	5 (33,3%)	1 (6,7%)
Totaal	5 (19,2%)	5 (19,2%)	5 (19,2%)	11 (42,3%)

Noot: 'Ja, overweging' staat voor: 'Ja, ik overweeg nu gebruik te maken van geboden zorgvoorzieningen'
'Nee' staat voor: 'Nee, ik wil alsnog geen gebruik maken van geboden zorgvoorzieningen'
'Nee, overweging' staat voor: 'Nee, ik overwoog al gebruik te maken van geboden zorgvoorzieningen'

	Ja, overweging	Nee	Nee, overweging	Geen antwoord
Mannen	4 (25,0%)	2 (12,5%)	1 (6,3%)	9 (56,3%)
Vrouwen	1 (10,0%)	3 (30,0%)	4 (40,0%)	2 (20,0%)
Totaal	5 (19,2%)	5 (19,2%)	5 (19,2%)	11 (42,3%)

Noot: 'Ja, overweging' staat voor: 'Ja, ik overweeg nu gebruik te maken van geboden zorgvoorzieningen'
'Nee' staat voor: 'Nee, ik wil alsnog geen gebruik maken van geboden zorgvoorzieningen'
'Nee, overweging' staat voor: 'Nee, ik overwoog al gebruik te maken van geboden zorgvoorzieningen'

Vraag 7.3

Hebt u voor deze voorlichting al eerder deelgenomen aan een voorlichting over zorgaanbod voor ouderen?

	Ja	Nee	Geen antwoord
Turken	0 (0,0%)	1 (9,1%)	10 (90,9%)
Suryoye	5 (33,3%)	10 (66,7%)	0 (0,0%)
Totaal	5 (19,2%)	11 (42,3%)	10 (38,5%)

	Ja	Nee	Geen antwoord
Mannen	1 (6,3%)	6 (37,5%)	9 (56,3%)
Vrouwen	4 (40,0%)	5 (50,0%)	1 (10,0%)
Totaal	5 (19,2%)	11 (42,3%)	10 (38,5%)

Vraag 7.4

Hebt u wensen, behoeften en/of opmerkingen wat betreft de zorg aan allochtone ouderen?

	Niets	Groepsverband	Zorg op maat	Bekend worden	Geen antwoord
Turken	1 (9,1%)	0 (0,0%)	0 (0,0%)	0 (0,0%)	10 (90,9%)
Suryoye	5 (33,3%)	2 (13,3%)	7 (46,7%)	1 (6,7%)	0 (0,0%)
Totaal	6 (23,1%)	2 (7,7%)	7 (26,9%)	1 (3,8%)	10 (38,5%)

Noot: 'Niets' = respondent heeft geen opmerkingen

'Groepsverband' = respondent hecht waarde aan het bestrijden van sociaal isolement

'Zorg op maat' = respondent wenst goed opgeleid personeel met kennis van sociale en etnische achtergronden van allochtone ouderen, en met kennis betreffende taalbarrières en analfabetisme

'Bekend worden' = respondent denkt dat allochtone ouderen meer bekend moeten worden met de zorg

	Niets	Groepsverband	Zorg op maat	Bekend worden	Geen antwoord
Mannen	3 (18,8%)	0 (0,0%)	3 (18,8%)	1 (6,3%)	9 (56,3%)
Vrouwen	3 (30,0%)	2 (20,0%)	4 (40,0%)	0 (0,0%)	1 (10,0%)
Totaal	6 (23,1%)	2 (7,7%)	7 (26,9%)	1 (3,8%)	10 (38,5%)

Noot: 'Niets' = respondent heeft geen opmerkingen

'Groepsverband' = respondent hecht waarde aan het bestrijden van sociaal isolement

'Zorg op maat' = respondent wenst goed opgeleid personeel met kennis van sociale en etnische achtergronden van allochtone ouderen, en met kennis betreffende taalbarrières en analfabetisme

'Bekend worden' = respondent denkt dat allochtone ouderen meer bekend moeten worden met de zorg

Wierdensestraat 39c
7607 GE Almelo

t. 0546 - 54 20 20
f. 0546 - 54 20 30

info@variya.nl
www.variya.nl